

Mary Nelson (2010) Képesse válás segítése (empowerment) : Kulcs a keresztény közösségfejlesztéshez

5. rész: A képesse válás segítése (empowerment) stratégiái (2)

A képesse válás segítése lényege a hatalom. Ám a fogalom fókuszja dinamikus, lényege a hatalom átvitele, mozgatása, átruházása, és általában a hatalomért való küzdelem kontextusában kereteződik. Mi az egyházban megriadunk a hatalom és a hatalom mozgásainak kérdéseitől, mert a konfliktusokkal és súrlódással azonosítjuk őket. Mi jut eszedbe, ha a hatalom szót hallod? Minden bizonnyal leginkább a kontroll, a dominancia – ezek az asszociációk viszont korlátozzák a hatalom pozitív aspektusairól való gondolkodást.

A képesse válás segítése a társadalomtudósok szerint két dologtól függ. Feltételezi először is, hogy a hatalom képes változni, másodsor pedig, hogy a hatalom tágulhat. Ha a hatalmat nulla összegű játszmaként értelmezzük – tehát hogy ha *te* nyersz, *én* veszítek –, az a legtöbbünket elszigeteli, és a hatalomtól való megfosztottság – szegények és jogfosztottak által oly gyakran megtapasztalt – érzetét kelti bennünk. Ezzel szemben figyelmünket a hatalom *egyensúlytalanságának* problémájára kell fordítanunk: az a baj, hogy egyeseknek több van, mint másoknak.

Erre az egyensúlytalanságra utal Ámósz próféta (5,24) is igazságot követelő felkiáltásában: „Áradjon a törvény, mint a víz”¹. Ahogy a következő részben a közösség-szervezés kapcsán megmutatjuk, az első lépés az igazság felé a hatalom elemzése: annak beazonosítása, hogy kinek van hatalma, és hogyan használja azt. A szegény és jogfosztott emberek második fontos szervezési feladata, hogy észrevegyék, övék a „nép hatalma”, és ezt különböző módokon használhatják is, például bojkottok, felvonulások formájában vagy igazságtalanságok feltárása által. A polgárjogi mozgalom időszakában jó példa arra, hogyan nőhet hólabda-szerűen a „nép hatalma”. Amikor a kicsi kiáll az igazságért (például nem a számára kijelölt helyre ül le a buszon), az óriási változásokat hozó mozgalmak kezdete lehet.

A mi keresztény közegünkben is sokan igyekeznek alternatívát találni a hatalmi egyensúlytalanság elleni küzdelem hagyományos formáira. Egyesek a hatalommal és igazságtalansággal való szembeszállás drámai példáit kutatják.

¹ A bibliai szakaszok forrása: az 1975. évi új fordítású Biblia javított kiadása, magyar nyelvre fordította a Magyar Bibliatársulat Ószövetségi és Újszövetségi Bibliafordító Szakbizottsága. Budapest: Kálvin Kiadó, 1993.

Mások, például Paulo Freire brazil tanár és író, nem a hatalom különféle aspektusait helyezik középpontba. Náluk fókuszban az emberek ereje áll: azáltal, hogy elismerik meglévő készségeiket és erőforrásaikat, megadják nekik az irányítást saját életük felett, és bizonyos mértékig függetlenséget is a létező hatalmaktól.

Mit tett Jézus?

Jézusnak kora zsidó hatalmi rendszerében kellett konfrontálódnia a domináns erővel és az igazságtalansággal. A szegények és elnyomottak melletti kiállása miatt szembekerült kora hatalmasságaival. De Jézus máshogy értelmezte a hatalmat. Nézzük meg, hogyan fogalmaz missziójával kapcsolatban a Lukács írása szerinti evangélium 4. fejezetében (18–19. vers): *„Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak, és a vakoknak szemük megnyílását; hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat, és hirdessem az Úr kedves esztendejét.”*

Hogyan használta Jézus hatalmát a földön véghezvitt missziója során? Hogy fest, amikor Krisztus követjük, és a bántalmazó és igazságtalan eljárásokkal szembemenve hatalommal ruházzuk fel azokat, akiknek nincs? Gondoljátok át a következőket!

Közösségszervezés

Saul Alinskynak, a közösségszervezés atyjának alaptételei közül kettő így hangzik:

- **Soha ne tedd meg mások helyett, amit maguk is képesek megtenni!**
- **Kétféle hatalom van: a pénz/pozíció és az emberek. A szegények birtokában van az emberi tömeg, ez pedig a szervezés alapja.**

Manapság a közösségszervezés jelentős részét végzik egyházak vagy velük együttműködő szervezetek. Elsőként meg kell értenünk Isten parancsolatát az *elnyomottak felszabadítására*. Ézsaiás 58. fejezetében ezt olvassuk: *„Ha majd senkire nem raksz jármot, nem mutogatsz ujjal, és nem beszélsz álnokul, ha kenyeret adsz az éhezőknek... akkor...”* Mégis sokunkra jellemző egyéni és gyülekezeti szinten, hogy nem kapcsolódunk, nem élünk partnerségben a helyi közösségekkel.

Példa a való életből: Az arizonai Kit Danley számol be arról, hogy evanglikál gyülekezetük milyen revelatív utat járt végig, amelynek eredményeképpen végül is kiálltak a bevándorlás ügyében a teljes közösség elé.

„Talán evanglikál gyökereink vagy a gyülekezetünk tagjainak egyházi háttere miatt naivan és tapasztalatlanul szembesültünk a hozzánk járó családokat sújtó igazságtalanságokkal. Nem tudtunk politikailag aktív, tevékeny módon jelen lenni. De 2003-ban változás kezdődött. A 200-as törvényjavaslat mindössze két hónappal előzte meg a 2003 novemberi szavazási regisztrációs határidőt. Kalifornia ellentmondásos 187-es törvényének mintájára a 200-as javaslat minden közszolgáltatást megtagadott volna az iratok nélkül élőkől, és minden arizonai számára állami személyi igazolvány birtoklását szabta volna a szavazás feltételéül. A javaslat szándékosan homályosan és érthetetlenül volt megfogalmazva. Felmerült, ha elfogadják, az új törvény azt fogja jelenteni, hogy barátaink nem juthatnak orvosi ellátáshoz a helyi kórházakban, vagy hogy gyermekeik nem vehetnek részt a közoktatásban.

Váratlanul érték minket az államunkban felcsapó bevándorlóellenes indulatok. Igyekeztünk híveink közösségében megtalálni azokat a barátainkat, akik segíthetnek választ adni a helyzetre. 2003-ban két dolog történt. Egyrészt gyülekezetünk helyi szervezetei elérték a *Valley Interfaith Project*² és a helyi *IAF*³ mentorait, akik elkezdtek képezni bennünket a közösségszervezés területén. Másrészt a 200-as törvényjavaslatot elfogadták, ami a bevándorlóellenes törvénykezés és retorika árját zúdította ránk, a bevándorlás az állami törvényhozásban folyó viták uralkodó témája lett.

Meg kellett tanulnunk, hogyan jelenjünk meg a nyilvánosság előtt mint evanglikál gyülekezet, amely elkötelezett a hit személyes megélése, de ugyanúgy az illegális bevándorló barátainkért való nyilvános kiállás mellett is. Mi jelentette hitünk alapját? Több mint huszonöt éve azért dolgoztunk, hogy képviseljük Isten szegények iránt mutatott szeretetét, amely több mint háromezer bibliai versben fejeződik ki. Ezekben Isten arra hívja népét, hogy álljon ott a világ legkisebbjei, legutolsói, elveszettjei mellett. Az árva, az özvegy és az idegen azok a kategóriák, amelyeket az Úr a legkiszolgáltatottabbként (és legértékesebbként) jelöl meg.

² Egy intézmények, pl. gyülekezetek, iskolák, szakszervezetek között kapcsolatot építő, társadalmi és gazdasági fejlesztést végző civil szervezet: <https://www.valleyinterfaithprojectaz.com/>

³ *Industrial Areas Foundation*: alulról szerveződő mozgalmak számára képzéseket biztosító, egyházi és civil kezdeményezéseket hálózatba rendező szervezet: <https://www.industrialareasfoundation.org/>

Sok barátunktól hallottuk, akik évek óta figyelték Phoenix-ben végzett munkánkat: „Nincs választásotok, ezek vagytok ti. Ezek a versek fejezik ki a munkátok, a missziótok lényegét.” Mivel bevándorló barátaink, mind gyülekezetünkben, mind az egész városban, továbbra is a működésképtelen bevándorlási rendszer elnyomásától és a keménykezű politika erőszakosságától szenvedtek, cselekednünk kellett. Mély vágy ébredt bennünk arra, hogy a helyi közösség iránti elköteleződésünket és abban kialakított kapcsolatainkat kihasználva átadjuk tudásunkat evangelikál hittársainknak. A megbékélés reményével indultunk el, és váratlan helyeken bukkantunk szövetségeseinkre.

A szervezés egyik első lépése a **hatalom megértése**: ki birtokolja, milyen lehetőségek állnak fenn a hatalom megváltoztatására, hogyan hozható létre ellenhatalom, mi jellemzi a hatalom birtokosait, és azt, ahogy hatalmukat használják.”

Példa a való életből: A *Bethel New Life* gyülekezet banki kölcsönre jelentkezett, hogy új lakásokat építhessen alacsony jövedelmű családok számára, de kérvényüket hosszú várakozás után elutasították. Közeledett a határidő. A gyülekezet igyekezett kideríteni, hogy kik ülnek a bank igazgatótanácsában, és mely templomokba járnak az intézet befolyásos személyiségei. Megkerestük a püspököt és különféle külvárosi gyülekezeteket, és végül sikerült kapcsolatot találnunk néhány hivatalossággal, akik segíthettek. Miután megosztottuk e gyülekezeti vezetőkkel az összes információt és régóta dédelgetett házépítési terveinket, ők kapcsolatba léptek a bankkal, és szóltak az érdekünkben. Ez is segített, ám az helyezte a bankot valódi nyomás alá, hogy megjelentünk az intézetnél épp a polgármester látogatása alatt, mikor a sajtó is jelen volt. Újra kellett gondolniuk elutasító döntésüket, és végül meg is kaptuk a kölcsönt, ennek érdekében viszont előbb nyomást (hatalmat) kellett gyakorolnunk.

A szervezés egyik első lépése a közvetlen, **négyszemközi beszélgetés** – a közösség tagjainak felkeresése és mély beszélgetésekben való részvétel. A *Sojourners' Training for Change [Jövevények képzése a változásért]* szemináriumokon is hangsúlyozzák, hogy e négyszemközi beszélgetések során meg kell osztanunk az igazsághoz és cselekvéshez vezető saját utunk történetét is. Ahogy a 4. részben leírt tanuló/meghallgató beszélgetés módszerénél kifejtettük, a következő megközelítést javasoljuk: mutatkozz be mint a gyülekezet tagja, és mondd el: szeretnéd, ha megosztanák, milyen változásokat látnának szívesen a közösségben!

Feltehető kérdések:

- 1) Ha lenne egy varázspálcád, és idén megvalósíthatnál vele egy jó dolgot a közösségben, mi lenne az?
- 2) Milyen tehetségek, készségek, képességek, képzettségek és tapasztalatok állnak rendelkezésedre, amelyek szerinted segíthetnének, hogy ez a változás megvalósuljon?
- 3) Ha mások is hasonló változásra vágnak, csatlakoznál hozzájuk a megvalósításban?

Mire ezeket a beszélgetéseket több emberrel lefolytatod, a közös cselekvés és munka lehetőségei világossá válnak. Miután a környéken lakókat jelentős számban meginterjúvoltad, azonosítsd a közös érdeklődési köröket, és készíts listát a meglévő készségekről, képességekről és a potenciális vezetőkről. Ezután cselekvési terv készül, és összegyűlnek a résztvevők, hogy átbeszéljék, amit megtudtak, valamint a következő lépéseket is.

A tanuló/meghallgató beszélgetések során feltárt ügyek közül olyanokat kell az igazságosságért való küzdelem zászlajára tűzni, amelyek **konkrétak, megnyerhetők és sürgetők**. A cselekvési terv lépései erősítsék a partneri viszonyt a közösségben. Kezdjétek megnyerhető ügyekkel, és innen menjetek tovább a nagyobb szabású, nagyobb kihívást jelentő problémák felé! Az egykori Paul Wellstone „liberális” szenátor volt, aki keményen dolgozott bizonyos törvények meghozataláért, többek között a mentális betegségekre kiterjedő egészségbiztosításért, hiszen a testvére is ilyen betegségben szenvedett. Meglepetéssel hallotta, hogy az egyik legkonzervatívabb szenátor egyik családtagja is érintett. Mindkettőjük pártjának fenntartásai ellenére együttes erővel végül sikerült áttolniuk ezt az úttörő törvényjavaslatot. Paul Wellstone szerint így érzünk el eredményeket anélkül, hogy feladnánk az elveinket:

- Tedd személyessé az ügyet! (Gyűjts az emberektől valódi történeteket arról, hogyan érinti őket az ügy!)
- Légy fáradhatatlan, akkor is, ha minden ellened dolgozik!
- Keress váratlan szövetségeseket!
- Képviseld azokat, akiknek nincs képviselőd!

Példa a való életből: Egyik dologból következik a másik – magyarázza Bob Linthicum *Building a People of Power [Egy erős nép felépítése]* című könyvében.

Amikor Detroit külvárosában egy alacsony jövedelmű közösséghez tartozó templom lelkésze lett, elkezdett négy szemközti interjúkat készíteni a környékben lakó hívekkel. Észrevette, hogy nagyon érdekli őket az idősök sorsa. Így aztán a gyülekezet elkezdte összehívni az idősellátásban érdekelteket, akik különböző kezdeményezéseket indítottak el e témában.

A következő évben, az addigi törekvések mellett néhány gyülekezeti tag beszélgetéseket és kiscsoportos találkozókat kezdett tartani a környéken élő alacsony jövedelmű közösség tagjaival. Megpróbálták felderíteni, hogy milyen változásokra vágnak a környék lakói. Kiderült, hogy az emberek éhesek: a szociális juttatások és a munkanélküli segély nem tart ki a hó végéig, és élelmiszerre van szükségük. A gyülekezet és a helyi közösség tagjai összefogtak, és azt kezdték gondolkodni, mit tehetnének ők maguk a helyzet javításáért. Némi beszélgetést követően egy melegkonyha indítása mellett döntöttek. Az ebéddő alatt beszélgetni is lehetett az asztaloknál. Miért voltak éhesek a betérők? Elvesztett állások, segélyezés, hó végi pénzhiány. A további beszélgetések során kiderült, hogy valójában nem egyszerűen az éhség a probléma, hanem a gazdasági nehézségek egész sora. Több munkahely, biztosabb állások kellettek. Mit lehetett tenni?

A beszélgetésekből a gyülekezet tagjai megtudták, hogy az állástalanok közül sokan a Chrysler gyárban dolgoztak, amely évekkel korábban bezárt. Mivel a munkanélküliek között sok volt az autószerelő, autószerelviz nyitása mellett döntöttek. Ezzel egy időben a Chrysler bejelentette, hogy új gyárat tervet nyitni a külvárosban, és ennek keres helyszínt. A hír nagy indulatokat váltott ki a közösség tagjaiból, mivel épp a gyár bezárása okozta a teljes környék munkanélküliségét. A csoport – külső segítséggel – információt gyűjtött a potenciális helyszínekről, többek között arról is, ahol a korábbi Chrysler-üzem bezárt. Diagramokat készítettek, amelyek megmutatták, hogy az ő városi közösségükben gazdaságosabb és társadalmilag is hasznosabb lenne újraindítani a gyárat, mintha máshova költözne. De hogy lépjenek kapcsolatba a Chrysler döntéshozóival?

Némi kérdezősködés után kiderült, hogy az egyik gyülekezeti tag egy illetékes Chrysler-dolgozó közeli barátja. Hihetetlen módon ez az ember hajlandó is volt bevetni kapcsolati tőkéjét: létrejött a találkozó. A csoport bemutatta alapos számításait, és a környék előnyeit hangoztatta. Néhány héttel később a Chrysler bejelentette, hogy bizony a városi helyszínt választotta. Még izgalmasabb volt, hogy a felelős hivatalnok kiemelte: a közösség fellépése számított a döntéshozatalkor.

A gyülekezetek hatalmas szerepet játszhatnak a kapcsolatokon alapuló hatalom létrejöttében, amely jelentős átalakulásokat hozhat a környék és a város életébe. Néha a változás lehetősége egy-egy krízisből nő ki, például ha lezárják az egyetlen közlekedési útvonalat. Néha a lehetőségeket egy külső katalizátor teremti meg, mondjuk egy környezetszennyező gyár betelepülése a közösségbe. Ilyen esetekben a szervezés gyorsabb és fókuszáltabb, mint a fenntartható szervezetek időigényes, lassú felépítése esetén, amikor előbb a közösségben is fel kell éleszteni az igazság és lehetőségek keresésének szellemét.

Szervezkedés az igazságért

Az Ószövetség összhangban van az igazság keresését és az elnyomásból való szabadulást hirdető üzenettel, és többféle módját megmutatja, hogyan ruházhatók fel hatalommal az „elnyomottak”, hogyan érhetők el a fenti célok. Az igazságért és méltányosságért való közös munka együttműködésen alapuló folyamata nemcsak hatalmat ad, hanem erős közösségi szellemet is teremt. Fontos, hogy áttekintsük, milyen módon vehetünk részt a változástól eredő hatalomátviteli folyamatban.

Érdekes lehet más kreatív stratégiákat is felfedezni a Bibliában. Walter Wink *Jesus the Third Way [Jézus, a harmadik út]* című művében felidézi azt a szegény embert, akit bíróság elé idéztek, hogy fizesse meg adósságát. Nem volt tőkéje, ezért arra utasították, hogy köpenyével és felsőruhájával fizessen. Ő válaszul alsóruháit is átadta, és – tabusértő módon – meztelenül állt a bíróság előtt! Megszégyenítette őket, méltóságát pedig visszanyerte. Számtalan hasonló kreatív megoldásra találunk példát napjainkban is.

GYAKORLAT: Kis csoportokban olvassátok el a következő szakaszokat, és azonosítsátok be az ott leírt stratégiákat! (Minden csoport egy szakaszt olvasson el.): **Nehémiás 5,1–13; 2Mózes 1,8–20; Apostolok cselekedetei 15,1–29.** Beszéljétek meg a stratégiákat, és számoljatok be eredményeitekről a teljes csoportnak!

Példa a való életből: Hatszáz – 20 és 90 év közötti – nigériai falusi asszony tüntetett egy hatalmas olajvállalat kapui előtt a falujuk közelében. Azért demonstráltak, mert az olajmezők közelében fekvő falvak nem jutottak áramhoz és vízhez, és a vállalat nem alkalmazta a helyi fiatalokat, nem segítette a falvakat. A cég válaszul rendőröket

és biztonsági örököt fogadott. Elkeseredésükben, miután a vállalatnál süket fülekre találtak, az asszonyok kapcsolatba léptek a sajtóval, és azzal fenyegetőztek, hogy meztelenre vetkőznek az olajcég kapui előtt! A válasz nem is váratott magára: hogy elkerülje a nyilvános megszégyenítést, a vállalat beleegyezett, hogy legalább huszonöt helyi „falusi fiúnak” munkát adjon, a környékbeli falvaknak áramot és vizet biztosítson, iskolákat és orvosi rendelőt építsen, és a falvakkal együttműködésben hal- és csirkefarmokat hozzon létre, hogy azok termékeit aztán megvegyék, és a menzán hasznosítsák. Miután sikerült meggyőzni a céget, ők maguk is kreatív ötletekkel rukkoltak elő.

Rose Marie Burger, békeaktivista és költő, a *Sojourners [Jövevények]* magazin szerkesztője azt mondja, hogy a társadalmi igazságosságnak mindig van egy gazdasági és egy politikai komponense is. Ő a következő folyamatot írja le, amelynek során végbemegy a társadalmi igazságosságot szolgáló gyülekezeti vagy közösségi képessé válás segítése

- 1) **Meghallgatjuk** a szegények tapasztalatait (így megtudhatjuk többek között azt is, hogy sok ember teljes munkaidőben dolgozik, mégsem tudja fedezni alapvető lakhatási, élelmezési és egészségügyi kiadásait).
- 2) **Megvizsgáljuk a kontextust** (egyre növekvő egészségügyi kiadások, elégtelen minimálbér, munkahelyhiány, megfizethetetlen lakhatás stb.)
- 3) **Reflektálunk** a tényekre Jézus gyógyító szolgálatának és példabeszédeinek tükrében (pl. a munkások méltányos fizetéséről).
- 4) **Meghatározzuk a cselekvési tervet:** Mit tenne Jézus hasonló helyzetben? Mit kéne tennünk azért, hogy igazságosabb helyzet álljon elő?
- 5) **Értékeljük, mennyire volt sikeres az akció** annak alapján, hogy a dolgozó szegények élete jobb lett-e. Segített-e akciónk helyreállítani az igazságot és feltárni Isten uralmát?
- 6) Ezután **azonosítsuk be a következő ügyet**, és kezdjük előlről a folyamatot!

Gyülekezeteink jelentős számban nincsenek tudatában a helyi közösségeket és a teljes országot érintő igazságtalanságoknak. Egy Illinois állambeli külvárosban működő gyülekezet, a *Willow Creek Church* úgynevezett „igazságutakat” szervezett csoportoknak: itt lehetőség nyílt igazságtalanságokat elszenvedett emberekkel beszélgetni, felkeresni az elnyomás helyeit, könyveket olvasni együtt, gondolkozni az

ügyeken és a lehetséges cselekvési terveken. Más gyülekezeti csoportok is szerveztek hasonló tevékenységeket, első lépésként a figyelemfelkeltés érdekében. Mégis, gyakran elveszünk a felszínes kis ügyekben, és nem ásunk mélyebbre, hogy feltárjuk a problémák gyökerét. Így aztán csak sekélyes válaszokat adhatunk.

Mit tett Jézus?

Mózes 2. könyvének 31. fejezetében Mózes meghallotta az emberek kiáltását, akik szegénységtől, kényszermunkától, fizikai gyengeségtől szenvedtek, és végig kellett nézniük gyermekeik megölését. Ha Mózes e problémák egyikére fókuszált volna, csak részben lehetett volna sikeres. Ehelyett Isten útmutatását követve arra buzdította a zsidókat, hogy a problémák mögötti fő okkal foglalkozzanak: a rabszolgasággal. Nézzük meg, milyen módon léptek akcióba a rabszolgasággal szemben:

- Volt szlogenjük: „Bocsásd el népemet!”
- Meghatározták a célt, és tervet készítettek – a fáraót célozták meg.
- Megszervezték a terv megvalósítását, társakat toboroztak, és konfliktust vállaltak a fáraóval.
- Külső faktorok is segítettek őket, amelyek nyomást helyeztek a fáraóra (a tíz csapás).
- Reflektáltak az eseményekre, és ennek megfelelően átírták a tervet.
- Véghezvitték az akciót.
- Megünnepezték a sikert, és értékelték az akciót.
- Ezután továbbmentek, hogy a következő üggyel foglalkozzanak.

Nagyon fontos, hogy legyenek rövidtávú, azonnali eredményeink, és hogy a folyamat során megünnepeljünk minden apró sikert. Az igazság munkája hosszú és lassú, és a közbeeső ünneplés és elismerés létfontosságú.

GYAKORLAT: Nézzük meg a friss sajtót, és keressünk híreket, amelyekben igazságtalanságokról számolnak be. Foglalkozhatunk olyan kérdésekkel is, amelyek a szobában ülőket izgatják, pl. a hajléktalanság, oktatás vagy egészségügy. Mi áll a problémák hátterében? Kik vannak hatalmi helyzetben, és kik nincsenek? Kik a nyertesek és a vesztesek? Mit lehetne tenni?

„Vezetőgazdag” szolgálat – Képessé válást segítő vezetés

Nem beszélhetünk a képessé válás segítségéről anélkül, hogy a vezetésről ne beszéljünk. Sokan közülünk „vezető típusok” – olyan emberek, akikre odafigyelnek mások, akik inspirálóak, akik képesek meggyőzni másokat ötleteik megvalósíthatóságáról, akik megcsinálják, amibe belekezdtek. Ezek remek kvalitások, de gyakran egy-egy személyre koncentrálnak, és nem hagynak teret a „vezetőgazdag” szolgálatnak és a közösségeknek. Az Újszövetség tele van figyelmeztetésekkel: segítsünk másokat, hogy képessé váljanak a vezetésre. Pál így ír második levelében Timóteushoz (2,2): *„És amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.”* Sokan vagyunk olyanok, mint Mózes – mindent magunk próbálunk megoldani. Jetróra (Mózes apósa) van szükségünk, akik segítenek nekünk őszintén megvizsgálni, hogy mit is csinálunk.

Néha igyekezetünket, hogysegítsük a mások képessé válását, aláássa félelmünk, hogy ezáltal leértékelődik saját státuszunk vagy hatalmunk, pedig a többiek segítése a képessé válásban éppen hogy növelheti szabadságunkat arra, hogy még többet tegyünk. A **vezetésnek vezetésfejlesztés általi megsokszorozása** kulcsszerepet játszik a nagyobb közösségi hatás elérésében. Bátorságra van szükségünk ahhoz, hogy úgy figyeljünk a tanácsokra, ahogy Mózes figyelt Jetróra, aminek eredményeképpen hatékonyabb vezetést valósíthatott meg, és több hatalomra tett szert.

Az Efezusiakhoz írott levél 4,11–13 szakasza számol be azokról a tehetségekről, amelyekkel különféle emberek bírnak, és amelyek segíthetik őket a cselekvésben: *„És ő »adott« némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul, vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére, míg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra”.*

GYAKORLAT: Kis csoportokban olvassuk el a 2Móz 18,13–27 közötti szakaszt, és beszéljük meg! Mi volt a gond azzal, ahogy Mózes intézte a dolgokat? Mit javasolt Jetró Mózesnek, mit változtasson meg? Van úgy, hogy vezetőként Mózeshez hasonlóan viselkedünk? Hogyan és mit változtathatnánk ezen?

Számunkra, akik jó ideje ezen a területen dolgozunk, világos, hogy a vezetésfejlesztésnek tevékenységeink *szándékolt* részét kell képeznie. Idő,

erőforrások és energia kell hozzá, hogy folyamatosan új vezetőket képezzünk, különösen a fiatal vezetők új generációjának képzéséhez. Meg kell őket ismertetnünk más csoportokkal és helyekkel, például elhozni a képződő vezetőket a CCDA⁴ országos konferenciájára vagy a *National Student Leadership Intensive*-re [*Nemzeti Intenzív Diákvezetőképzés*]. Lehetőségeket kell teremtenünk az új és fiatal vezetők számára, hogy döntéseket hozzanak, és tőlünk eltérő következtetésekre jussanak. Számtalan közösség-szervező kezdeményezés forgó rendszerben váltogatja vezetőit, így teremtve lehetőséget a különböző vezetési stílusok kipróbálására. Ez a folyamat a következőképpen épül fel:

- Potenciális vezetők vagy már létező, de még ismeretlen vezetők **felismerése** (nem mindenkiből lesz vezető).
- A potenciális vezetők **felruházása** tapasztalatokkal, lehetőségekkel, saját időnk megosztása velük.
- A feltörekvő vezetők **mobilizálása**, hogy színre lépjenek, és elkezdjenek szerepet vállalni.
- Ahogy vezető szerepbe kerülnek, az új vezetők **támogatása** és bátorítása.

Példa a való életből #1: A CCDA igazgatótanácsának tagja, Rudy Carrasco a következőképpen számol be szolgálatáról, amelyet fiatal vezetők képzése és hatalommal való felruházása terén végzett:

„A *Harambee* gyülekezetben számtalan fiatalot találunk, a munkatársak és a vezetőség tagjai között is, akik jó példái a hatalommal bíró és azzal élni képes embereknek. Szívesen beszélek azokról, akik részt vettek a nekik felajánlott, kapacitásnövelő folyamatban, és mérhető eredményekbe fordították, amit tanultak. Ennek egyik módja, hogy bevonjuk a fiatalokat az adományszervezésbe. Gyakran nagyon is jól mérhető sikertörténeteket láthatunk, amikor a fiatalok magukénak érzik a munkát, és felhasználják tudásukat és készségeiket, hogy kreatív adománygyűjtő technikák segítségével pénzt gyűjtsenek a gyülekezetnek.”

Példa a való életből #2: A *Bethel New Life* gyülekezet egy chicagói csoporttal, a *Citizen Leaders*szel [*Állampolgári vezetők*] együtt finanszírozott egy közösségi vezetőképzést. A gyülekezet megkereste a közösség azon tagjait, akik háztömbjükben klubot, iskolájukban szakkört vagy gyülekezetükben kiscsoportot

⁴ Christian Community Development Association [Keresztény Közösségfejlesztő Szövetség]

szerveztek, és megkérdezték tőlük, hogy szeretnék-e további képzést kapni, hogy fejlesszék ösztönös vezetői készségeiket. Arra is megkérték őket, hogy gyűjtsenek maguk köré néhány embert, akikkel csoportjukban együtt dolgoznak. Az egyik héten ezek a vezetők workshopokon vettek részt, a következő héten pedig ők maguk képezték tovább saját csoportjukat a tanultak alapján. A foglalkozások során többek között a következő témák bukkantak fel: ügyek és kihívások beazonosítása, lehetőségek a kihívásokkal való szembenézésre, más vezetők bátorítása, hatékony találkozók levezetése, erőforrások és egyéb értékes információk beazonosítása.

A csoport tagjai körében a közös tanulás, fejlődés során támogató közösség alakult ki. Az utolsó találkozók alkalmával megtanulták, hogyan írjanak rövid projekttervet egy olyan projekthez, amelyet saját otthoni csapatuk szeretett volna megvalósítani. Miután némi segítséggel megtörtént a projektek tisztázása, minden vezető 500 dollárt kapott. Néhány hónappal később, amikor hivatalosan is befejezték tanulmányaikat, beszámoltak a projektek előrehaladásáról. A különböző közösségekben több miniprojekt is megvalósult:

- Az egyik résztvevő csoportja egy szeméttel teli, üres telket hasznosított a háztömbjükben, amelyet 1 dollárért vettek meg a várostól. A telken kert hoztak létre, meg gyülekezőhelyet egy kis pavilonnal, amelyet a kapott összegből építettek. Évekkel később a hely továbbra is találkozási pont a háztömb lakóinak, és a kert is gyönyörű. A vezető jelenleg egy apró kávézó tulajdonosa a közösségben, amely szintén találkozóhellyé vált.
- Egy másik nő részt vett a nevelőszülői képzésen, majd tevékenységét civil szervezetté alakította. Ezáltal másoknak is segít nevelőszülővé válni, és tréningeket is szervez.
- Egy iskolavezető, aki aggódott az általános iskola körül lődörgő fiatal férfiak miatt, kiképezte diákjait, hogy biztonsági őrként óvják a többi diákot. A kapott pénzből komoly egyenruhát vásárolt a fiataloknak, hogy státuszszimbólumként viselhessék azt. Többen közülük e tapasztalatuknak köszönhetően szereztek később munkát biztonsági területen.

Ezek a példák emlékeztetnek bennünket arra, hogy a képessé válás segítésében mindig kapjon fontos szerepet a vezetésfejlesztés. A CCDA az alábbi verset használja, amikor emlékeztetni szeretne, miről is szól a keresztény közösségfejlesztés: olyan vezetésről, amely átalakít életet és közösségeket.

Menj az emberek közé,
Élj köztük,
Tanulj tőlük,
Szeresd őket,
Kezdd azzal, amit tudnak,
Építs arra, amijük van,
De a legjobb vezetőknek,
Mikor elvégezték a feladatot,
Ezt mondják majd az emberek:
„Magunk tettük!”

GYAKORLAT: Kis csoportokban vagy a teljes, nagy csoportban beszéljétek meg, mi az, ami elsőre feltűnik ebben a versben? Mit tanultok még a képessé válás segítségéről belőle? Hogy fejezi ki azt a fajta képessé válás segítségét és vezetést, amelyről ebben a könyvben szó volt?